

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **M. A.**, zastoupen: Mgr. Umar Switat, advokát se sídlem Praha 4, Kloknerova 10, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 10. 2006, č.j. OAM-1200/LE-07-07-2006, o námitce podjatosti podané vůči soudcům Krajského soudu v Praze Mgr. Luboši Dörflvi, JUDr. Evě Havlové, JUDr. Dalile Marečkové, JUDr. Olze Stránské a JUDr. Věře Šimůnkové,

t a k t o:

Soudci Krajského soudu v Praze Mgr. Luboš Dörfl, JUDr. Eva Havlová, JUDr. Dalila Marečková, JUDr. Olga Stránská a JUDr. Věra Šimůnková **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodnutí o žalobě proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 26. 10. 2006, č. j. OAM-1200/LE-07-07-2006, vedené pod sp. zn. 55 Az 9/2006.

O d ů v o d n ě n í:

Žalobou podanou dne 13. 11. 2006 se žalobce domáhá zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým byla zamítnuta jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu).

Podáním ze dne 18. 12. 2006 a doplněným dne 16. 1. 2007 žalobce uplatnil námitku podjatosti vůči Krajskému soudu v Praze. Domnívá se, že je o jeho žalobě již předem rozhodnuto v jeho neprospěch a že se soud nebude zabývat jeho návrhy na doplnění dokazování. Tuto informaci získal od jiných žadatelů o mezinárodní ochranu. Podjatost a nikoli nestrannost Krajského soudu v Praze spatřuje žalobce i v tom, že je zde neodůvodněně větší počet rozhodnutí v neprospěch žadatelů o mezinárodní ochranu, než u jiných krajských soudů. V neposlední řadě uvádí, že podjatost Mgr. Luboše Dörfla spatřuje také v tom, že na žalobcova zástupce podal dne 22. 12. 2006 České advokátní komoře návrh na zahájení kárného řízení.

Ve svém vyjádření k podané námitce Mgr. Luboš Dörfl, který ve věci rozhoduje, i soudkyně JUDr. Eva Havlová, JUDr. Dalila Marečková, JUDr. Olga Stránská a JUDr. Věra Šimůnková, které by mohly ve věci rozhodovat, uvedli, že se necítí být podjatými, neboť nemají žádný vztah k účastníkům, k žalobcovu zástupci a ani k věci samé. Mgr. Luboš Dörfl také uvedl, že stížnost na žalobcova zástupce podával jako místopředseda soudu z titulu své funkce a nemá vliv na jeho profesionální vztah k němu.

Součástí spisu je též přípis Mgr. Luboše Dörfla, místopředsedy krajského soudu, adresovaný České advokátní komoře, kde popisuje úkony žalobcova zástupce provedené v jednotlivých věcech, v nichž zastupuje žadatele o mezinárodní ochranu, a uvádí, že zejména v podávání účelových námitek podjatosti spatřuje procesní obstrukce, které maří přípravu soudního jednání. Dává proto na zvážení zahájení disciplinárního řízení, pokud bude shledáno porušení advokátské etiky.

Při posouzení důvodnosti námítky podjatosti vycházel Nejvyšší správní soud z § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“), podle kterého jsou *soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce však nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.* Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen vskutku výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě.

Nejvyšší správní soud rovněž vyšel z bohaté rozhodovací praxe Ústavního soudu, která se sice vztahuje k institutu podjatosti podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále též „o. s. ř.“), avšak závěry zde zaujaté jsou plně aplikovatelné i ve správním soudnictví, neboť § 14 odst. 1 o. s. ř. je obdobný § 8 odst. 1 s. ř. s. Ústavní soud již mnohokrát judikoval, že *vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti* (srov. sp. zn. I. ÚS 167/94, Ústavní soud ČR: Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu. C. H. Beck, Praha 1997, sv. č. 6, nález 127, str. 429), na druhé straně také vyslovil, že *subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání, rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního. To znamená, že otázka podjatosti nemůže být postavena nikdy zcela najisto, nelze ovšem vycházet pouze ze subjektivních pochybností osob zúčastněných na řízení, nýbrž i z právního rozboru skutečností, které k těmto pochybnostem vedou* (srov. sp. zn. II. ÚS 105/01, Ústavní soud ČR: Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu. C. H. Beck, Praha 2002, sv. č. 23, nález 98, str. 11). Také v usnesení ze dne 9. 3. 2000, sp. zn. III. ÚS 26/2000, (Ústavní soud ČR: Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu. C. H. Beck, Praha 2001, sv. č. 17, usn. 4, str. 365) Ústavní soud poukázal na to, že *důvodné pochybnosti o soudcově nestrannosti jsou kategorií objektivní povahy a jako takové musí být založeny skutečnostmi objektivně soudcovskému rozhodování protiřečící, a to natolik, že nikoli z pohledu stěžovatele, ale v objektivním smyslu ústavně chráněnou nestranností soudcovského rozhodování otřásají.*

Rovněž judikatura Evropského soudu pro lidská práva vychází z dvojího testu nestrannosti soudce: subjektivní test je založen na základě osobního přesvědčení soudce (personal conviction of a particular judge) v dané věci, objektivní test sleduje existenci dostatečných záruk, že je možno v tomto ohledu vyloučit jakoukoliv legitimní pochybnost (guarantees sufficient to exclude any legitimate doubt in this respect, srov. rozhodnutí ve věcech Saraiva de Carvalho vs. Portugalsko, 1994, Gautrin a další vs. Francie, 1998).

Námitku podjatosti krajského soudu je třeba chápat jako námitku proti všem soudcům, kteří podle rozvrhu práce u tohoto soudu rozhodují na úseku správního soudnictví.

Pokud jde o tvrzení spočívající v žalobcově domněnce, že je o jeho žalobě již předem rozhodnuto a že podjatost soudců krajského soudu je dána větším počtem rozhodnutí v neprospěch žadatelů o mezinárodní ochranu, než u jiných krajských soudů, není možné tyto skutečnosti pod žádný z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. podřadit. Navíc se jedná o tvrzení nekonkrétní a ničím nepodložené a lze je spíše považovat za *důvod spočívající v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech*, které zákon jako okolnosti pro vyloučení soudců výslovně zapovídá (§ 8 odst. 1 poslední věta s. ř. s.).

Žalobce má však také zato, že poměr jednoho ze soudců krajského soudu, a to soudce Mgr. Luboše Dörfla, k jeho zástupci způsobuje jeho podjatost. Soudcův poměr k účastníkům nebo k jejich zástupcům může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, může jít také o vztah ekonomické závislosti. Takové důvody zjevně dány nejsou a žalobce je ani nenamítal. Rovněž vztah úzce přátelský anebo vyloženě konfliktní až nepřátelský by mohl způsobit podjatost soudce. Pokud jde o poměr nepřátelský, který má žalobce zřejmě na mysli, tak ten by musel být takové povahy a intenzity, aby bylo možno objektivně konstatovat, že by soudce podjatý být mohl. Ve výše zmíněném rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 167/94 Ústavní soud shledal, že *označení rozhodnutí soudkyně za "právní zmetek" a následná soudní dohra* (v této věci podala soudkyně na zástupkyni žalobce trestní oznámení) je *svou povahou a intenzitou nepochybně dostatečným důvodem k tomu, aby v zájmu soudkyně samé o věci rozhodovala jiná osoba*.

V daném případě však soudce Mgr. Luboš Dörfl, jako místopředseda krajského soudu, učinil pouze oznámení o způsobu, jakým zástupce žalobce zastupuje své klienty, a který místopředseda soudu, zejména s ohledem na účelové podávání námitek podjatosti, shledává obstrukčním a zneužívajícím zákonné ochrany na spravedlivý proces. Žádné osobní antipatie či nepřátelství, které by mohlo důvodně zpochybnit nepodjatost tohoto soudce, zde nejsou zřejmé. Naopak se jedná o ryze profesionální oznámení místopředsedy soudu, jako orgánu státní správy soudu, který je povinen *vytvářet soudům podmínky k řádnému výkonu soudnictví* (§ 118 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích), o tom, že úkony žalobcova zástupce shledává obstrukčními, orgánu příslušnému ke zjednání nápravy (České advokátní komoře). I Ústavní soud totiž shledal, že *opakované a bezdůvodné námitky podjatosti a dožadování se vyloučení soudců jsou neadekvátní a hraničící s obstrukcemi* (viz např. usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 6. 2004, sp. zn. III. ÚS 209/04). Tento postup byl tak zcela v souladu s úřední povinností místopředsedy a nezakládá důvod k domněnkám o jakékoli soudcově osobní zainteresovanosti v žalobcově věci ani o jeho vztahu k žalobcově zástupci. Přestože tedy žalobcův zástupce může mít subjektivně za to, že by soudce měl být vyloučen, objektivní skutečnosti v daném případě vůbec nenavštědčují domněnce o jeho nepodjatosti.

Uvedený závěr zdejšího soudu o nepodjatosti Mgr. Luboše Dörfla lze podpořit i usnesením Ústavního soudu ze dne 4. 8. 2004, sp. zn. IV. ÚS 67/04, kde tento soud neshledal podjatost soudce ani z faktu, že podal na stěžovatele trestní oznámení. *Toto trestní oznámení podal jako místopředseda soudu pro věci trestní, tedy jako orgán státní správy soudu, jehož úkolem je mimo jiné zajišťovat nerušený výkon rozhodovací činnosti trestního úseku a kdy plnil i povinnost stanovenou v ustanovení § 8 odst. 1 věta druhá trestního řádu, podle*

kterého jsou státní orgány povinny neprodleně oznamovat státnímu zástupci nebo policejním orgánům skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin.

Ve vztahu k ostatním soudcům správního úseku krajského soudu pak stěžovatel žádné konkrétní důvody podjatosti, vyjma těch, které nutno, jak shora vyloženo, považovat za výhrady proti soudcovskému postupu, neuvedl.

Lze tedy uzavřít s tím, že žádná ze žalobcem uvedených skutečností nebyla shledána důvodem pro vyloučení soudců, a proto Nejvyšší správní soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. února 2007

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu